

Innspill til Arbeidstilsynets høring datert 31. mai 2018 fra Kranteknisk Forening

Kranteknisk forening har gjennomgått høringsdokumentet og har kun 1. punkt vi ønsker å kommentere. Det gjelder foreslått endring i forskrift om administrative ordninger § 8-7 (høringsdokumentets punkt 2.10)

Vi mener den foreslåtte endringen er et stort tilbakeskritt for sikkerheten i norske virksomheter.

Utdrag fra høringsbrev av 31. mai 2018:

2.10 Forslag til presiseringer i forskrift om administrative ordninger § 8-7 Sakkyndig kontroll av arbeidsutstyr

Hensikten med forslaget er å tydeliggjøre sakkyndig virksomhets rolle.

1. Bakgrunn og gjeldende rett

Forskrift om administrative ordninger § 8-7 retter seg mot sakkyndig virksomhet og stiller krav til hva den sakkyndige kontrollen skal omfatte. Arbeidstilsynet er av den oppfatning at bestemmelsen ikke er tydelig nok når det gjelder sakkyndig virksomhets rolle.

2. Arbeidstilsynets vurderinger og forslag

Sakkyndig virksomhet skal kontrollere arbeidsutstyrets tekniske tilstand, og om det eventuelt er montert/installert slik at arbeidsutstyret er fullt forsvarlig å bruke. For å bidra til et mer markant skille mellom sakkyndig kontroll på den ene siden og Arbeidstilsynets ordinære tilsyn og markedskontroll på den andre siden, foreslår Arbeidstilsynet å fjerne ordlyden om at sakkyndig virksomhet skal kontrollere at arbeidsutstyret «er i samsvar med kravene til arbeidsutstyr i forskrift om utførelse av arbeid § 10-6». Kontroll av arbeidsutstyrets samsvar med krav i lov og forskrift hører under Arbeidstilsynets myndighetsområde. Det foreslås derfor en presisering om at sakkyndig virksomhets oppgave er å kontrollere om arbeidsutstyret er fullt forsvarlig å bruke, og er fullt forsvarlig montert, oppstilt og vedlikeholdt.

Arbeidstilsynet foreslår videre å erstatte «at» med «om» i første og tredje ledd. Dette vil tydeliggjøre at sakkyndig virksomhet skal attestere uavhengig av om resultatet av kontrollen er at det er fullt forsvarlig å bruke arbeidsutstyret eller ikke.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget antas ikke å medføre administrative og økonomiske konsekvenser.

Svar og begrunnelse fra KTF:

Dette er ikke et godt forslag. KTF er og har vært en organisasjon som hele tiden har jobbet tett med myndighetene både landbasert, offshore og sjøfart. Vi har jobbet for sikkerhet for alle som kommer i kontakt med kraner. Det er etter vår mening et stort tilbakeskritt dersom endringen over (markert med gult) blir gjennomført fordi:

1. Kapasitet og omfang av markedskontroll:

Arbeidstilsynet har ikke kapasitet til å utføre markedskontroll i den utstrekning som vil kreves hverken på kort eller lang sikt. Dersom Sakkyndig virksomhet slutter å kontrollere samsvar med regelverk er sjansen for å bli oppdaget minimal og det vil mest sannsynlig åpne opp for aktører som ønsker å ta snarveier. Dette igjen vil føre til økt behov for markedskontroll.

2. Kompetanse til markedskontroll:

Arbeidstilsynet har pr. i dag liten kompetanse direkte relatert til kraner. I petroleumstilsynet har de bevist ansatt flinke «kranfolk» for å ivareta sikkerheten og ha en økt forståelse for de utfordringer som finnes rundt kran. Det er i dag krav til kompetanse for de som skal utføre sakkyndig kontroll. Det er etter vår mening naivt av Arbeidstilsynet, som ikke har noen godkjente kontrollører med erfaring, å tro at de skal kunne utføre dette like bra eller bedre.

3. Arbeidsgivers plikter:

Arbeidsgivere har en plikt iht. forskrift om utførelse av arbeid *§ 10-6 til å sørge for at det kun brukes arbeidsutstyr som er i samsvar med forskriftskravene til det aktuelle arbeidsutstyret.* Kunnskapsnivået hos den jamne arbeidsgiver om disse krav er begrenset. Derfor har det vært en god praksis at sakkyndig virksomhet har hatt fokus på at arbeidsutstyret skal være i henhold til de til enhver tid gjeldende regler. Dersom henvisningen til § 10-6 fjernes i § 8-7 må da arbeidsgiverne finne en annen måte og systematisk sikre at de har utstyr som tilfredsstiller gjeldende regler.

4. Redusert omfang av kontroll:

Det er en stor forståelse hos de aller fleste arbeidsgivere når det gjelder det at sakkyndig virksomhet kontrollerer arbeidsutstyret i henhold til de krav som faktisk gjelder for det aktuelle arbeidsutstyret. Dersom dette skal overlates til markedskontrollen vil omfanget av kontroll reduseres med anslagsvis over 99 % i forhold til i dag. Er det en ønskelig utvikling? Norge er langt fremme når det gjelder sikkert arbeidsutstyr og sakkyndig virksomhets kontroller har bidratt sterkt til dette.

5. Forringelse av kompetanse i sakkyndige virksomheter:

Det å drive sakkyndig kontroll har alltid vært koblet til regelverk. Dersom denne foreslåtte endringen blir gjennomført vil det helt sikkert på sikt føre til at fokuset ved kontrolløroppplæring dreier bort fra regelverket siden Arbeidstilsynet mener at det ikke er vår oppgave. Dette vil etter vår mening være svært uheldig da det vil forringe kompetansen for de som driver med kontroll. Vi i KTF arbeider for at vår bransje skal være seriøs og utføre enhetlige og gode kontroller. Vi mener helt klart at en fjerning av referansen til regelverket vil være uheldig å bidra til større forskjeller i hva som tilbys av sakkyndig kontroll.

6. Andre myndigheter og utstyrstyper:

Både Petroleumstilsynet og Sjøfartsdirektoratet har i sine regelverk beskrevet at sakkyndig virksomhet henholdsvis sakkyndig person skal kontrollere samsvar med gjeldende regler. Sikkerhetskontroll av heiser er også en kontroll med fokus på oppfyllelse av gjeldende regler. I Sverige har de krav om å kontrollere samsvar med gjeldende regler i *AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar*. Periodisk kjøretøykontroll (PKK) utføres med fokus på oppfyllelse av krav i kjøretøyforskriften. Hvorfor ønsker ikke Arbeidstilsynet å videreføre dette på land i Norge?

7. Kontroll av eldre utstyr:

I Norge har det siden 2014 vært innført endringer i hvilket regelverk som skal gjelde for eldre arbeidsutstyr. Vi tenker da spesielt på det utstyret som er produsert og satt i drift før 1.1.95. Dette utstyret skal iht. forskrift om utførelse av arbeid § 10-6 tilfredsstillende de tekniske kravene i kapittel 10, 18 og 19 i samme forskrift. Dette følger vi sakkyndige opp basert på den gjeldende henvisningen i forskrift om administrative ordninger § 8-7. Dette utstyret vil ikke være omfattet av Arbeidstilsynets markedskontroll og vil da heller ikke bli fulgt opp med hensyn til oppfyllelse av forskriftskrav. Dersom tanken er at dette skal inngå i Arbeidstilsynets tilsyn ute i virksomhetene vil omfanget av slik kontroll bli redusert med over 99 % i tillegg til at så vidt jeg vet har ikke Arbeidstilsynet ansatt noen med gjennomført kontrolløropplæring på noen av krantypene.

8. Kontroll av at sikkerhetsutstyret fungerer korrekt:

Iht. høringsutkastet av Normer for kontrollomfang punkt 3.2.2 første kulepunkt skal sakkyndig virksomhet kontrollere at sikkerhetsutstyret fungerer korrekt. Dette er i mange bruksanvisninger ikke godt nok beskrevet. Vi tar da utgangspunkt i samsvarserklæringen og ser hvilket regelverk og eventuelle standarder som er oppgitt. Vi kan da se for eksempel. At en kran er samsvarserklært iht. NEK EN IEC 60204-1 for elektrisk utstyr på maskiner. Da kan vi slå opp i denne for å se hvordan hovedbryter skal fungere, hvor den skal være plassert osv. Uten dagens henvisning i § 8-7 vil vi ikke kunne bruke dette for å påpeke hva som er rett funksjon på sikkerhetsutstyr.

9. Hjemmel for pålegg

Arbeidstilsynet Midt Norge som foreslår dette er selv fylt opp med jurister som etter vår erfaring er ekstremt opptatt av at de skal kunne hjemle alle krav og pålegg i et regelverk. Det er da merkelig å se at de mener at vi sakkyndige ikke trenger dette.

10. Sertifiseringsorganenes oppfølging / revisjon av sakkyndige virksomheter.

Ved revisjon av sakkyndige virksomheter trenger sertifiseringsorganene et ryddig og klart regelverk for å revidere de sakkyndige virksomhetene. De trenger å hjemle sine avvik mot krav som er tydelig beskrevet. En fagrevisor som er ute og overværer en kontroll må ha et regelverk å støtte seg på.

11. Arbeidstilsynets fagforum for arbeidsutstyr:

Arbeidstilsynet har et organ som kalles Arbeidstilsynets Fagforum for arbeidsutstyr. Burde ikke slike vesentlige forslag til endringer som direkte berører sertifiseringsordningen vært drøftet grundig i dette fora før det ble sendt ut på høring? Dette er en prinsipiell viktig sak for de som deltar i dette forum og det er slike saker som bør behandles/diskuteres der. Vi møter normalt to ganger i året i dette fora og da forventer vi at vi blir informert om de endringer som planlegges av Arbeidstilsynet.

Arbeidstilsynet i Norge er heldige som har en kranbransje som er opptatt av sikkerhet og som hele tiden har forstått at sikkerheten skapes med et godt regelverk i bunnen. Det at sakkyndige virksomheter hele veien har hatt fokus på at dette regelverket skal være oppfylt burde bli sett på som et viktig bidrag til sikrere løfteoperasjoner og færre ulykker. Så vi ber innstendig om at den foreslåtte endringen ikke gjennomføres.

Med Vennlig Hilsen

Hermod Pettersen
Styreleder Kranteknisk Forening